

Otázka na ústne zodpovedanie O-000007/2023

podpredsedovi Komisie/vysokému predstaviteľovi Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku

článok 136 rokovacieho poriadku

Samira Rafaela (Renew), **Hilde Vautmans** (Renew), **Attila Ara-Kovács** (S&D), **Javier Nart** (Renew), **Michal Šimečka** (Renew), **Bernard Guetta** (Renew), **Olivier Chastel** (Renew), **Guy Verhofstadt** (Renew), **Urmaz Paet** (Renew), **Marisa Matias** (The Left), **José Gusmão** (The Left), **Salima Yenbou** (Renew), **Assita Kanko** (ECR), **Karen Melchior** (Renew), **Fabio Massimo Castaldo** (NI), **Vlad Gheorghe** (Renew), **Petras Auštrevičius** (Renew), **Dragoș Tudorache** (Renew), **Frédérique Ries** (Renew), **Irène Tolleret** (Renew), **Yana Toom** (Renew), **Jordi Cañas** (Renew), **Kathleen Van Brempt** (S&D), **Charles Goerens** (Renew), **Nicolae Ștefănuță** (Renew), **Karin Karlsbro** (Renew), **Katalin Cseh** (Renew), **Ramona Strugariu** (Renew), **Cindy Franssen** (PPE), **Tom Vandenkendelaere** (PPE), **Tineke Strik** (Verts/ALE), **Jan-Christoph Oetjen** (Renew), **Sara Matthieu** (Verts/ALE), **Malik Azmani** (Renew), **Cornelia Ernst** (The Left), **Pascal Arimont** (PPE)

Vec: Výzva na vytvorenie európskej stratégie na boj proti rukojemníckej diplomacii

Viacero európskych občanov je zadržovaných Iránom a inými režimami ako rukojemníci a sú zneužívaní ako prostriedok na vyjednávanie. Títo občania sú svojvoľne zadržovaní na základe falošných obvinení a niektorí z nich boli odsúdení na mnohoročné tresty odňatia slobody, desiatky rán bičom alebo dokonca smrť.

Najnovší prípad v Iráne sa týka belgického štátneho príslušníka Oliviera Vandecasteeleho. Je ďalším na zväčšujúcom sa zozname takto zadržovaných osôb, na ktorom sú aj francúzski občania Cécile Kohler a Jacques Paris, švédka občianka Ahmadrezá Džalálí a desiatky ďalších občanov EÚ. Od roku 2010 iránsky režim zadržal najmenej 66 cudzích štátnych príslušníkov alebo iránskych štátnych príslušníkov s dvojitým občianstvom¹. Najlepším príkladom je Názanín Zághari-Ratcliffe, ktorá bola prepustená, až keď za ňu britská vláda zaplatila stovky miliónov eur².

Európsky parlament v uznesení z 19. januára 2023 o popravách a protestoch v Iráne dôrazne odsúdil tento jav a vyzval na okamžité prepustenie Oliviera Vandecasteeleho a ďalších zadržovaných osôb³.

Samotné členské štáty však často nemajú dostatočný vplyv na to, aby mohli zakročiť proti hroznému porušovaniu práv občanov EÚ, pretože sú nútené zaplatiť za svojich občanov veľké sumy peňazí alebo ich vymeniť za odsúdených teroristov⁴.

Požadujeme preto, aby sa vytvorila európska stratégia na boj proti rukojemníckej diplomacii vrátane zriadenia špecializovanej pracovnej skupiny, ktorá by dokázala účinne riešiť situáciu, keď sú občania EÚ zadržovaní Iránom a inými režimami ako rukojemníci. Irán a iné režimy, ktoré uplatňujú rukojemnícku diplomaciu, možno zastaviť len spolupracou na úrovni EÚ. Svojich občanov dokážeme ochrániť len vtedy, ak budeme spolupracovať. Preto:

1. Čo môže podpredseda Komisie/vysoký predstaviteľ Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku (PK/VP) urobiť pre ochranu občanov EÚ pred nepriateľskými zahraničnými režimami?
2. Bude PK/VP vykonávať koordinovanú stratégiu na boj proti rukojemníckej diplomacii?
3. Súhlasí PK/VP s tým, že zaujatie róznejšieho postoja k týmto režimom si vyžaduje koordinovaný prístup EÚ?

¹ <https://repository.essex.ac.uk/32304/>.

² <https://www.bloomberg.com/opinion/articles/2022-03-16/the-bill-for-nazanin-zaghari-ratcliffe-s-freedom-about-530-million>.

³ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2023-0016_SK.html.

⁴ <https://www.brusselstimes.com/248574/vub-professor-djalali-might-be-exchanged-for-iranian-terrorist-convicted-in-belgium>.

Predložené: 27.2.2023

Termín na zodpovedanie: 28.5.2023